

Bestuursrapportage

Januari - april 2019

1. Inleiding

Tweemaal per jaar legt het dagelijks bestuur tussentijds verantwoording af over de in de begroting geformuleerde doelstellingen, en de daaraan gekoppelde middelen. Logischerwijs gaat deze eerste bestuursrapportage van 2019 over de stand van zaken van de resultaten van de begroting 2019. Echter, na vaststelling van de begroting 2019 zijn de meerjarenbeleidsplannen van Veiligheidsregio Fryslân vastgesteld. In de begroting 2020 zijn deze al vertaald naar resultaten voor dat jaar. Via deze bestuursrapportage vindt ook de vertaling van deze koersbepalende beleidsplannen naar 2019 plaats.

Goed om te vermelden is dat bij het opstellen van de bestuursrapportage er nog geen definitieve besluitvorming had plaatsgevonden over de eerste begrotingswijziging van 2019. Omdat de besluitvorming over de begrotingswijziging en de bestuursrapportage in dezelfde vergadering plaatsvindt, is deze bestuursrapportage geschreven vanuit het uitgangspunt dat de begrotingswijziging wordt vastgesteld. Mocht de begrotingswijziging gewijzigd worden vastgesteld, dan leidt dit tot aanpassingen en komen we daar in de tweede bestuursrapportage op terug.

Programma overstijgende onderwerpen

Een aantal thema's speelt in meerdere of alle kolommen. Verantwoording over de stand van zaken van deze onderwerpen vindt hier plaats.

Omgevingswet

De invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2021 raakt ook Veiligheidsregio Fryslân. Enerzijds als veiligheids- en gezondheidsdienst van uw gemeente. Zo voeren wij in opdracht van het samenwerkingsverband De Friese Aanpak de zogenaamde omgevingslabs uit. De uitkomsten van deze labs kunt u als gemeente gebruiken bij het opstellen van uw omgevingsvisie. Ook merken wij nu al een stijging van adviesaanvragen vanuit gemeenten, vooral als het gaat om gezondheidsimpact.

Anderzijds heeft de Omgevingswet ook impact op onze interne bedrijfsvoering. Het vraagt scholing van medewerkers, om gemeenten volgens de geest van de wet goed te kunnen adviseren. Ook moeten processen anders ingericht te worden om aan de eisen van de wet te kunnen voldoen. De grootste wijziging is vermoedelijk de aanschaf van een nieuw systeem. Ons huidige adviseringsprogramma lijkt niet te voldoen aan de eisen. Mocht dit inderdaad zo blijken te zijn, dan moet een aanvullend systeem aangeschaft en ingericht worden. Dit brengt extra lasten met zich mee. Besluitvorming hierover vindt plaats in het derde kwartaal van 2019, en wordt vervolgens meegenomen in de kaderbrief 2021.

Wnra

De invoering van de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren heeft voor onduidelijkheid gezorgd voor de werking van arbeidsvoorwaarden voor medewerkers van gemeenschappelijke regelingen. Als gemeenschappelijke regeling zijn wij geen lid van de VNG en daarmee geen cao-partij voor de nieuwe cao gemeente. Het systeem dat voorheen wel kon, past niet in het private systeem en zorgt voor juridische risico's. De VNG heeft daarom besloten een werkgeversvereniging op te richten voor Gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen. Deze gemeenschappelijke regelingen worden door de werkgeversvereniging cao-partij en kunnen hierdoor de medewerkers dezelfde arbeidsvoorwaarden blijven bieden als in de cao-gemeente. De uitwerking hiervan volgt na de zomer.

Zorg en Veiligheid / Aanpak Voorkoming Escalatie (AVE)

Naar aanleiding van de bestuurlijke bijeenkomst over zorg en veilig eind 2015 is aan de Veiligheidsregio Fryslân gevraagd om gedurende twee jaar een coördinatiepunt in te richten. Doel van dit coördinatiepunt is de AVE aanpak in de hele regio te implementeren door de samenwerking binnen en tussen gemeenten te faciliteren. De borging van het werken met de AVE lijkt beter bij de GGD te kunnen worden belegd. De GGD zit vanuit haar huidige (oggz) taken dichterbij de doelgroep welke zijn ondergebracht in de portefeuille zorg en veiligheid van de GGD. Hier kan de AVE ook ondergebracht worden. Besluitvorming hierover vindt plaats in het vierde kwartaal van 2019.

Great place to work

Veiligheidsregio Fryslân heeft in 2018 de ambitie uitgesproken om in 2020 een Great Place to Work te worden. De eerste meting heeft begin 2019 plaats gevonden, met een buitengewoon resultaat: Veiligheidsregio Fryslân heeft het certificaat Great Place to Work verdiend. Het gebeurt zelden dat het certificaat bij de eerste meting al wordt uitgereikt, waardoor we extra trots zijn op deze prestatie. Ondertussen biedt de meting nog wel voldoende aanknopingspunten om ons personeelsbeleid nog verder te verbeteren.

Financiële afwijkingen

In deze bestuursrapportage wordt gerapporteerd over de begroting 2019 na eerste wijziging. De begroting is gelijktijdig met de jaarrekening 2018 en de begroting 2020 voor zienswijze voorgelegd aan gemeenten. De voorzichtige eerste prognose van het operationele resultaat voor 2019 komt uit op € 317.000 negatief, opgebouwd uit € 48.000 voor Crisisbeheersing en € 269.000 bij het programma Organisatie. De achtergrond van deze bedragen wordt toegelicht in de betreffende programma's.

Cao/ABP

In de begroting 2019 (na eerste wijziging) is ruimte ingebouwd voor een stijging van de loonkosten van 3,4% als gevolg van een nog vast te stellen nieuwe cao en stijging van de sociale premies. In de begroting is daarvan 0,8% opgenomen voor de reeds gestegen sociale premies. Het restant van 2,6% is beschikbaar om een naderende cao-stijging op te kunnen vangen. Indien de cao meer stijgt zal dit niet binnen de begroting opgevangen kunnen worden en leidt dat derhalve tot een risico van € 420.000 voor elke procent boven de 2,6% stijging.

2. Programma Gezondheid

Afwijkingen ten opzichte van de begroting

Op basis van de realisatie tot nu toe wordt er voor 2019 een financieel resultaat van nihil geprognoseerd. De uitvoering van de JGZ (incl. programma JGZ 3.0) leidt tot een verwacht nadelig saldo van afgerond € 200.000 conform bestuurlijke afspraken. Met herprioritering in het opleidingsbudget ten gunste van opleidingen JGZ 3.0 en bijsturen gedurende het jaar verwachten we binnen begroting te kunnen afronden.

Inhoudelijk worden de reguliere werkzaamheden conform planning uitgevoerd.

Ontwikkelingen en risico's die kunnen leiden tot afwijkingen

Implementatie Algemene Verordening Gegevensbescherming:

Sinds 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van kracht. De implementatie van deze vernieuwde privacy wetgeving vraagt de nodige inzet van onze organisatie.

Voor de meeste productgroepen is dit afgerond of in afronding. Voor JGZ heeft dit effect op een groot aantal processen en producten. Om dit goed te kunnen regelen is een projectgroep gestart. De hoofddoelstelling van dit project is om ervoor te zorgen dat de productgroep JGZ van de GGD "AVG Proof" is per 1 januari 2020.

Arbeidsmarktproblematiek:

Recent is een analyse van de arbeidsmarkt uitgevoerd. Uit deze analyse bleek met name een krapte op de arbeidsmarkt voor de beroepsgroepen artsen en verpleegkundigen. De verwachte uitstroom door vergrijzing van deze beroepsgroepen levert dan ook problemen in de toekomst. Verder blijkt uit de analyse dat het grootste deel van de genoemde beroepsgroepen niet actief op zoek is naar ander werk. Dit vraagt een passende wervingsstrategie.

Stand van zaken overige resultaten en indicatoren

In de vergadering van de bestuurscommissie Gezondheid van 15 november 2018 is het meerjarenbeleidsplan 2019 - 2022 vastgesteld. Daarnaast zijn in dezelfde vergadering de bijbehorende indicatoren vastgesteld. Hieronder vindt u terugkoppeling op de op dit moment bestuurlijk relevante onderwerpen, onder de in het meerjarenbeleidsplan vastgestelde thema's:

Leefstijl en vitaliteit

Kansrijke start

Het actieprogramma Kansrijke Start geeft onder meer aan dat er lokale/regionale coalities gevormd moeten worden. Een coalitie Kansrijke Start is een samenwerking tussen betrokken professionals uit het medische en sociale domein. Vanuit verschillende kanten (o.a. de vergadering van de vorige bestuurscommissie, een GIDS-bijeenkomst, een overleg Nu niet Zwanger) is gevraagd om een gezamenlijke startverkenning. Deze startverkenning zal in mei plaatsvinden.

Nuchtere Fries

Vorig jaar is besloten om het programma Nuchtere Fries te continueren. Inmiddels is gestart met een nalevingsonderzoek. Resultaten van dit onderzoek moeten input leveren voor de verdere concrete invulling van dit programma. Wanneer de uitkomsten bekend zijn zullen deze worden gedeeld met de bestuurscommissie.

Rookvrije generatie

De projectleiders zijn inmiddels gestart met het programma. Het zogenaamde 'Bestuursdiner' wordt, in overleg met ketenpartners, omgevormd naar een ander event. De StopMetRoken coaches zijn gestart met coaching. De verwachting is dat in de maand mei alle consultatiebureauroccaties rookvrij zijn. Daarmee voldoen we aan de wettelijke eis.

Van Nationaal Preventieakkoord naar een samenhangende preventieaanpak in Friesland

In 2018 is het Nationaal preventieakkoord (NPA) gesloten. In Friesland zijn de onderwerpen van het preventieakkoord vooral belegd in de programma's Nuchter over Gewicht, Nuchtere Fries en Rookvrije generatie.

Verschillende gemeenten hebben ons gevraagd om samen met gemeenten en ketenpartners te onderzoeken of en hoe we tot een meer samenhangende preventieaanpak kunnen komen, waarbij de levensloop leidend is. Daarbij gaat het in ieder geval om meer integratie van de drie genoemde programma's, maar waarschijnlijk ook met GIDS, kansrijke start, fysieke leefomgeving en Vitale Regio. Verder hopen we een verbinding te leggen met het Sportakkoord c.q. Fries Beweegakkoord en met verdere implementatie van Positieve gezondheid.

Naar verwachting presenteren we een voorstel voor "het Friese NPA" aan de bestuurscommissie in de tweede helft van 2019.

Lokale leefwereld

JGZ 3.0

Het programma ligt op koers. Het programma loopt binnen het financieel kader, zoals dat bestuurlijk voor het programma JGZ 3.0 is vastgesteld.

Momenteel wordt vooral gewerkt aan het ondersteunen en verder op gang brengen van pilots rondom de vijf programmathema's: behoeftegericht werken, digitalisering, netwerken, taakherziening en werkomgeving. Een voorbeeld hiervan is SPARK, een triagemodel waarmee risicoschattingen kunnen worden gemaakt waarmee je zorg meer op maat zou kunnen leveren.

In de winter hebben twee goed bezochte (>225 deelnemers) bijeenkomsten voor medewerkers plaatsgevonden. Binnen het programma loopt een onderzoeklijn; er worden op dit moment drie onderzoeken uitgevoerd.

Gezonde leefomgeving

Rijksvaccinatieprogramma

Per 1 januari 2019 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma (RVP). Jeugdgezondheidszorg is daarbij de uitvoerende organisatie. Dit betekent dat gemeenten naast de bekostiging ook verantwoordelijk zijn voor het monitoren van de uitvoering en de resultaten daarvan. Voor dit doel stelt het RIVM rapportages beschikbaar. Daarnaast informeert de GGD de gemeenten periodiek.

De dalende vaccinatiegraad is landelijk een groot probleem en daarmee ook zeker een punt van aandacht in Friesland. De meest recente vaccinatiegraad cijfers laten zien dat dat we momenteel iets boven de landelijke vaccinatiegraad zitten, met uitzondering van de HPV-vaccinatie.

De cijfers geven geen aanleiding tot specifieke maatregelen, we continueren het huidige provinciale beleid van de GGD en volgen de landelijke ontwikkelingen en anticiperen hierop. Binnen het beleid is wel meer aandacht voor deskundigheidsbevordering van het personeel, waardoor we 'informed consent' kunnen uitvoeren. Daarnaast voeren we een proactief persbeleid.

Er is een procescoördinator RVP aangesteld, die naast het implementeren van de vele veranderingen ook aan de slag gaat met een aanpak op de dalende vaccinatiegraad.

De nieuwe cijfers over verslagjaar 2018 verwachten wij in juni 2019. Deze zullen wij in de daaropvolgende maanden analyseren en voorzien van duiding. Naar verwachting kunnen deze medio oktober 2019 worden teruggekoppeld naar en besproken met de beleidsambtenaren van de gemeenten.

Uitbraakmaatregel Meningokokken W

In het kader van de uitbraakmaatregel Meningokokken W worden in totaal 34.000 jongeren opgeroepen, waarvan ruim 19.000 in de afgelopen maanden maart en april. De cijfers laten een opkomstpercentage zien van ruim 86,4%. De organisatie en samenwerking met de gemeenten is goed verlopen.

Het definitieve budget voor de campagne is nog niet bekend, hierover worden nog onderhandelingen gevoerd door GGDGHOR met het ministerie. Het reguliere tarief voor groepsvaccinaties van € 18,36 werd door verschillende GGD-en als te laag ingeschat.

De verwachting is dat wij de campagne binnen het beschikbare budget kunnen uitvoeren.

Oplevering bouwsteen gezondheid

Vorig jaar besloot de stuurgroep van De Friese Aanpak om Veiligheidsregio Fryslân twee aanvullende labs binnen Omgevingslab Fryslân te laten organiseren. Om invulling te geven aan deze opdracht is daarom door de brandweer een lab Veiligheid ingericht en door de GGD een lab Gezondheid. Het lab Gezondheid heeft een aantal bijeenkomsten georganiseerd. Met input uit alle labs is vervolgens de bouwsteen Gezondheid ontwikkeld. De bouwsteen is getoetst bij diverse klankbordgroepen en wordt in september bestuurlijk opgeleverd.

Zorg en veiligheid

Personen Met Verward Gedrag

De uitkomst van de eerste verkenning rondom de mogelijke regievoering van de Friese aanpak personen met verward gedrag van Sociaal Domein Fryslân (SDF) naar GGD Fryslân, heeft geleid tot uitstel. Er is op dit moment nog te veel onduidelijkheid over inhoudelijke werkzaamheden die overgedragen zouden kunnen worden en de daarmee gemoeide financiën. Afgesproken is dat we dit komend jaar verder gaan verkennen, met als doel om in 2020 met een voorstel te komen.

Wijk GGD 'ers

Momenteel is er een Wijk GGD 'er werkzaam namens de GGD. Daarnaast hebben de gemeenten Smallingerland en Achtkarspelen gebruik gemaakt van de subsidieregeling van het CCV voor de Wijk GGD 'er maar bij de invulling geen gebruik gemaakt van de GGD zelf. Wel levert de GGD een coach aan de gemeente Achtkarspelen. Komende maanden gaan we in gesprek met een aantal gemeenten om planvorming voor de Wijk GGD 'er te maken.

Overige ontwikkelingen

Academische Werkplaatsen Publieke Gezondheid (AWPG)

Na het bestuurlijk fiat is het coördinatorschap bij twee personen neergelegd. Zij hebben een onderzoekprogramma opgesteld, waarbinnen momenteel 11 onderzoeken lopen.

Veel inzet wordt gedaan op de realisatie van de samenwerking met de Aletta Jacobs School of Public Health (AJSPH), een spin off van de RuG en het UMCG, onder de naam Aletta Fryslân, die op de University Campus Fryslân zal worden gevestigd. In overleg tussen AWPG en AJSPH wordt synergie op de onderzoekagenda gezocht. Gezamenlijk wordt geïnvesteerd in een onderzoekminor die in september 2019 zal starten.

De eerste fase van het project Healthy Living Lab (HLL), gericht op de fysieke omgeving in relatie tot gezondheid, wordt binnenkort afgesloten. Besloten is geen aanvraag voor een tweede fase in te dienen. Momenteel wordt overleg tussen betrokken partijen voorbereid om tot een goede afsluiting te komen.

Publieke Gezondheid Asielzoekers (PGA)

De PGA JGZ wordt door het COA in de zomer landelijk aanbesteed. Uiterlijk in september is bekend of de GGD deze taak zal blijven uitvoeren. Wanneer deze taak elders belegd wordt, heeft dit effect op de continuïteit van zorg. Wij zullen onze werkprocessen hierop moeten aanpassen. Dit kan voor de gemeenten nadelige effecten hebben.

3. Programma Crisisbeheersing

Afwijkingen ten opzichte van de begroting

Voor de afdeling Crisisbeheersing is de prognose dat het resultaat gaat uitkomen op € 48.000 negatief, hoofdzakelijk als gevolg van de containercalamiteit. Het gaat dan voornamelijk om de extra personele inzet en de kosten van de evaluatie uitgevoerd door het Instituut Fysieke Veiligheid.

Ontwikkelingen en risico's die kunnen leiden tot afwijkingen

De eerste maanden van 2019 hebben voor de afdeling Crisisbeheersing in het teken gestaan van de containercalamiteit. Tijdens de GRIP-fase van 2 januari tot 6 februari heeft de afdeling de crisisorganisatie gefaciliteerd door vergaderingen van het Regionaal Beleidsteam (RBT) voor te bereiden en de besluitvorming van het RBT uit te werken. Vanaf februari levert de afdeling capaciteit aan het Bestuurlijk Waddenoverleg (BWO+) van de Coördinatie-regeling Waddenzee. Dit gremium verzorgt vanaf 6 februari de bestuurlijke afstemming over de verdere afhandeling van de gevolgen van de overboord geslagen containers; het BWO+ richt zich op de berging van de containers, de schadeafhandeling en het schoonmaken/opruimen. In maart tot en met juni heeft de afdeling het IFV ondersteund bij haar werkzaamheden – in opdracht van uw bestuurscommissie - om de containercalamiteit te evalueren.

Eén van onze beleidsvoornemens is om dit jaar het bestaande crisisplan uit 2015 te actualiseren en bestuurlijk te laten vaststellen. In het nieuwe crisisplan worden onder andere de rol en positionering van de crisisorganisatie van Veiligheidsregio Fryslân bij nieuwe typen crises (vluchtelingenopvang, droogte, dreigende watertekorten, cyber, uitval van vitale voorzieningen) opgenomen. Dit actualisatietraject loopt vanwege de extra inzet omtrent de containercalamiteit vertraging op. Daarnaast achten wij het van belang om de aanbevelingen uit de evaluatie van de containercalamiteit mee te nemen in het nieuwe crisisplan.

Voor de actualisatie van het crisisplan zal tijdelijke beleidsondersteuning ingezet worden. Consequentie van het voorgaande is dat bestuurlijke vaststelling van het crisisplan niet in uw bestuurscommissie van 14 van november 2019 zal plaatsvinden maar in de loop van 2020.

Stand van zaken overige resultaten

Inzetten Friese crisisorganisatie

De Friese crisisorganisatie is - naast de containercalamiteit – in de eerste vier maanden van 2019 ingezet bij de volgende incidenten:

- treinongeval (botsing trein met vrachtauto) bij Friesland Campina te Leeuwarden (11 januari / GRIP-1)
- meerdere verkeersongevallen op de A32 i.v.m. dichte mist (28 februari, GRIP-1)
- brand in zorginstelling Appelscha (3 maart, GRIP-1)
- brand in woonboerderij in Sint Jacobiparochie (16 april, GRIP-1)

Vakbekwaamheid crisisorganisatie

De Friese crisisorganisatie bestaat uit ruim 200 personen verdeeld over 24 functiegroepen. In de eerste vier maanden van 2019 heeft de afdeling Crisisbeheersing actief invulling gegeven aan het “warme loopbaanbeleid” van deze crisisfunctionarissen door het aanbieden van diverse vakbekwaamheidsactiviteiten om de kwaliteit van de crisisorganisatie te borgen. Zo zijn er trainingen georganiseerd voor bestuurders (colleges van B&W van de gemeenten Harlingen, Ooststellingwerf, Noardeast Fryslân en Opsterland, RBT-training Elfstedentocht), voor de crisisteams (o.a. CoPI-ROT oefening op de Afsluitdijk bij Kornwerderzand, CoPI-oefening vliegbasis, oefeningen CoWa op de Waddeneilanden), voor geneeskundige partners en Bevolkingszorg.

Periodiek Beeld van de rampenbestrijding en Crisisbeheersing 2016-2018

In de tweede helft van 2019 brengt de Inspectie Justitie en Veiligheid een periodiek beeld uit over de rampenbestrijding en de crisisbeheersing over de periode 2016 – 2018 (als opvolger van de ‘Staat van de Rampenbestrijding 2013-2015’). Veiligheidsregio Fryslân heeft in de eerste vier maanden van 2019 een bijdrage geleverd aan de deelonderzoeken “Operationele Prestaties” en “Kwaliteit”.

Voorbereiding op (dreigende) overstroming en ernstige wateroverlast

Onder regie van Veiligheidsregio Fryslân is een multidisciplinaire werkgroep (bestaande uit vertegenwoordigers van onder andere de Waddengemeenten, gemeente Harlingen, provincie, Wetterskip en Rijkswaterstaat) bezig met het opstellen van een impactanalyse. Deze impactanalyse wordt in 2019 afgerond en vormt de opmaat voor de in 2020 op te stellen evacuatiestrategieën (voor de Wadden en voor de vaste wal).

Zwem- en Schaats-Elfstedentocht

Veiligheidsregio Fryslân heeft op verzoek van betrokken bestuurders de coördinatie op zich genomen om te komen tot samenwerkingsafspraken tussen en met de betrokken gemeenten op gebied van evenementen, vergunningverlening, veiligheid en gezondheid voor de zwem-Elfstedentocht van Maarten van der Weijden (21 juni 2019).

Voor de schaats-Elfstedentocht zijn naar aanleiding van aanbevelingen uit een RBT-training over de Elfstedentocht (februari 2019) bestuurlijke uitgangspunten opgesteld om een nieuwe Elfstedentocht gezond en veilig te laten verlopen. Uitgangspunten zijn o.a. geformuleerd omtrent zelfredzaamheid, regionaal boven gemeentelijk (gezamenlijke afstemming in thema's als crowdmanagement, verkeer en vervoer, communicatie), de Elfstedentocht is geen commercieel evenement, bestuurlijke afstemming in de voorbereiding op en tijdens een Elfstedentocht (“o.a. werken in de GRIP-4 structuur, conform de ervaringen met de containercalamiteit”). De Bestuurscommissie Veiligheid wordt voorgesteld de uitgangspunten op 20 juni 2019 vast te stellen.

Aanpak Voorkoming Escalatie (AVE)

Veiligheidsregio Fryslân heeft de opdracht gekregen (onafhankelijke positie, ervaring met GRIP-methodiek) om voor de duur van 2 jaar (1 juni 2017 – 1 juni 2019) een coördinatiepunt in te richten met als doel gemeenten te ondersteunen bij de implementatie van de AVE. Deze opdracht is bijna afgerond. Door middel van bijeenkomsten, trainingen en oefeningen zijn verbindingen gelegd binnen gemeenten (tussen zorg en veiligheid), tussen gemeenten en met ketenpartners. Veiligheidsregio Fryslân/GGD werken nu aan een voorstel voor de bestuurscommissie Gezondheid van oktober om de AVE-taakstelling rondom personen met verward gedrag bij Veiligheidsregio Fryslân/GGD te beleggen. Bij het voorstel worden ook het meldpunt niet acute hulpvraag (pilot GGD 1 mei – 31 december 2019), Wet verplichte GGZ en de verkenning Friese Aanpak personen met verward gedrag (overgang van Sociaal Domein Fryslân naar GGD) betrokken.

4. Programma Brandweer

Afwijkingen ten opzichte van de begroting

Na vaststelling van de Begroting 2019 is het Meerjarenbeleidsplan Veiligheid 2019-2023 vastgesteld en heeft Brandweer Fryslân haar speerpunten voor de komende vier benoemd. Bij het opstellen van de Begroting 2020 hebben het Meerjarenbeleidsplan en de speerpunten als basis gediend. Voor de bestuursrapportage is gekozen om te rapporteren op de resultaten uit de Begroting 2020 omdat deze resultaten passen bij de huidige werkzaamheden en ontwikkelingen van Brandweer Fryslân in 2019.

Ontwikkelingen en risico's die kunnen leiden tot afwijkingen

Vrijwilligheid Brandweer

Er is nog geen duidelijkheid over de positie van brandweervrijwilligers. Vooruitlopend op deze besluitvorming wordt landelijk verkend welke impact verschillende scenario's hebben. Het advies van deze verkenning volgt op zijn vroegst in de zomer van 2019, maar zeer waarschijnlijk pas eind 2019. Pas wanneer er een definitief besluit is genomen over de positie van brandweervrijwilligers weten we ook in welke mate het risico van € 2,1 miljoen zich voordoet.

Dekkingsplan 2.0

De voortgangsrapportage Dekkingsplan 2.0 met specifiek de monitoring van de inzet van een tweede tankautospuiter gedurende één jaar, wordt in dezelfde vergadering voorgelegd aan het bestuur.

Verzekeringsportefeuille

In 2013 is samen met een aantal andere veiligheidsregio's een aanbesteding voor de verzekeringsportefeuille gedaan. In 2018 volgde een nieuwe aanbesteding. Uit deze aanbesteding blijkt dat de premies ten opzichte van 2013 buitenproportioneel zijn gestegen.

De prijs die het collectief (een aantal veiligheidsregio's samen) vijf jaar terug heeft gekregen, betrof een commerciële prijs. Deze prijs was in mindere mate gebaseerd op schadecijfers, omdat deze schadecijfers vanuit gemeentelijk perspectief lastig waren te achterhalen. Ook blijkt nu dat de betreffende partij in 2013 een aanbod voor een hele lage prijs heeft gedaan om deze portefeuille van de veiligheidsregio's binnen te halen.

In de huidige aanbesteding is de premie gebaseerd op statistieken van de afgelopen jaren. Niet specifiek vanuit het collectief, maar landelijk veiligheidsregiobreed. Ook is er sprake van een algemene prijsstijging in de markt, waardoor de prijs verder is opgedreven.

Het bovenstaande leidt ertoe dat de huidige begrotingsposten voor de verzekeringsportefeuille niet meer toereikend zijn. Voor zover mogelijk zal voor 2019 geprobeerd worden dit binnen de totale begroting op te vangen. Voor het overige deel zal dit leiden tot een overschrijding. Ook voor 2020 blijft dit risico zich voordoen.

Stand van zaken overige resultaten

Uitruk op Maat (flexibele voertuigbezetting)

In maart is de werkwijze bij repressief optreden met minder dan zes personen, oftewel uitrukken op maat, vastgesteld. Het uitrukken op maat past binnen het bestuurlijk vastgestelde Dekkingsplan 2.0. De implementatie van deze werkwijze op de posten is inmiddels gestart. Tijdens de zogenaamde lentetours in mei zijn de brandweerposten bijgepraat over de flexibele voertuigbezetting en de uitrol van de werkwijze door middel van bijscholing en oefenen. De brandweerposten met knelpunten op het gebied van bezetting en waar grotere behoefte bestaat aan het oefenen op uitrukken op maat, krijgen prioriteit.

Paraatheidsinzicht en Slim alarmeren

Brandweer Fryslân werkt aan het verbeteren van het inzicht in de paraatheid. Het doel is om proactiever te kunnen reageren op te verwachten onderbezetting en ook sneller te kunnen reageren op onderbezetting na alarmering. Dit willen we doen door een beschikbaarheidssysteem met een terugmeldfunctie aan te schaffen. Om de juiste werkwijze en het systeem te bepalen, lopen van mei tot en met oktober 2019 pilots met slim alarmeren gestart bij de brandweerposten Akkrum, Sneek, Franeker, Drachten, Langweer, Grou, Damwoude en Wolvega. Onderdeel van de pilots is ook het in beeld krijgen van de kosten die met deze systemen zijn gemoeid. Binnen de huidige begroting van de brandweer lijken op dit moment onvoldoende middelen beschikbaar om alle vrijwilligers te voorzien van een slimme pieper en een bijbehorende roosterapplicatie. De uitkomsten van de pilots en de financiële consequenties worden gedeeld met het bestuur.

Samen aantoonbaar paraat

Vanuit het speerpunt 'Samen aantoonbaar Paraat' zijn we in gesprek met onze ploegleiders over de paraatheid en over paraatheidsproblematiek. Met name overdag is het soms lastig om voldoende bezetting te realiseren. Om de paraatheid 24/7 te borgen, werken we samen in onze netwerkorganisatie en ontstaan er mooie initiatieven. Tijdens de 'innovatie-paraathedag' gaan we in het najaar deze initiatieven met elkaar delen en in de vorm van een hackathon, met o.a. partners, bedrijfsleven en studenten, nadenken over nieuwe oplossingen en organisatievormen.

Bluswatervoorziening

In juni 2018 heeft de bestuurscommissie Veiligheid de opdracht voor het project Bluswatervoorziening vastgesteld. De projectopdracht was om samen met interne en externe stakeholders een helder kader voor adequate bluswatervoorziening te bepalen, realiseren en borgen uitgaande van de maatschappelijk best passende oplossingen. Inmiddels is een leidraad ontwikkeld. Deze leidraad wordt in dezelfde vergadering voorgelegd aan het bestuur. Na instemming van het bestuur start de uitvoering in september 2019.

Natuurbrandbestrijding

Samen met natuurbeheerpartners wordt intensief samengewerkt om het gebiedsgericht werken in meer gebieden te borgen. Het gaat om gebieden die een vastgestelde RIN (Risico Index Natuurbranden) kennen. Dit jaar is er specifieke aandacht voor de RIN-gebieden Fochteloërveen (afroondende fase), Drents Friese Wold, Ameland en Vlieland. Voor het Ryster Bos wordt er gekeken of er mogelijkheden voor gebiedsgericht werken zijn.

Het doel is om samen met partners tot een maatregelenmatrix voor deze gebieden te komen.

Daarnaast werkt Brandweer Fryslân aan het verder uitwerken en borgen van de repressieve aanpak voor natuurbrandbestrijding door middel van een materieel- en vakbekwaamheidsplan. Met deze uitwerking wordt tevens duidelijk of de financiële consequenties passen binnen de huidige begroting van de brandweer of dat er mogelijk niet voldoende middelen beschikbaar zijn. Het bestuur wordt hierover geïnformeerd.

Adequate dekking Oudega

Het bestuur heeft in december 2018 ingestemd met het realiseren van een brandweerkazerne in Oudega. Na een intensieve selectieperiode zijn medio mei 23 personen gestart met hun opleiding tot manschap. Eind 2019 wordt gestart met de aankoop van grond en de voorbereidingen voor de bouw van de definitieve kazerne. Na afronding van de opleidingen en de bouw van een brandweerkazerne is de post Oudega naar verwachting in 2022 operationeel. Tot dat moment blijft de brandweezorg in Oudega en omgeving geborgd door de brandweerkazernes Burgum en Drachten.

Adequate huisvesting

Er wordt op dit moment uitvoering gegeven aan het huisvestingsprogramma van Brandweer Fryslân.

Op 16 mei is de nieuwe brandweerkazerne van Surhuisterveen in gebruik genomen. Dit is de eerste kazerne die is gebouwd volgens de nieuwe duurzame blauwdruk voor brandweerkazernes. Half juni 2019 start de bouw van de brandweerkazerne in Harlingen. Deze kazerne wordt naar verwachting in maart 2020 in gebruik genomen. Begin 2020 start de renovatie van de brandweerkazerne Drachten en de verbouw van brandweerkazerne Sneek start naar verwachting in 2022.

5. Programma Organisatie

Afwijkingen ten opzichte van de begroting

Kwalitatieve toets ondersteunende diensten

In 2018 heeft Berenschot geconstateerd dat de overhead binnen Veiligheidsregio Fryslân € 3,2 miljoen (30%) onder het gemiddelde ligt in relatie tot vergelijkbare organisaties. Op verzoek van het dagelijks bestuur werkt Berenschot nu aan een aanvullend advies hoe om te gaan met de kwetsbaarheid van bedrijfsvoering. Hoewel de uitkomsten van Berenschot bij het opstellen van de bestuursrapportage nog niet bekend zijn, merken wij in de praktijk inmiddels de enorme druk op Bedrijfsvoering. De verwachting is dan ook dat het gepresenteerde tekort (zie hierna) bij nieuwe tegenvallers verder oploopt.

Financieel resultaat en duiding

Bij het programma Organisatie staat de formatie inmiddels merkbaar onder druk. Na het tekort van vorig jaar wordt ook voor het huidige jaar een tekort voorzien, ditmaal van € 269.000. Belangrijkste veroorzaker is het tekort op de formatie. Een tendens die vorig jaar al is ingezet, toen een vergelijkbaar tekort werd gepresenteerd in het jaarverslag. Deze signalen benadrukken de kwetsbaarheid van de bestaande formatie. Dit speelt zich af over de gehele linie binnen de afdeling. Van extra ondersteuning binnen de personeels- en salarisadministratie tot DIV en van webredactie tot functioneel beheer.

De tweede veroorzaker van het tekort zit in de exploitatie. Dit speelt vooral op het terrein van informatiemanagement. Hier merken we dat de toegenomen vraag aan data en informatievoorziening leidt tot extra licentie-, abonnements- en beheerskosten.

Effectiviteit bedrijfsvoering

In het onderzoek naar toekomstbestendige bedrijfsvoering (Berenschot) is de effectiviteit gemeten van Bedrijfsvoering. Wanneer de uitkomsten hiervan worden gepresenteerd wordt ook de uitkomst inzake effectiviteit gepubliceerd.

Tevredenheid bestuur

De invulling van het bestuur is als gevolg van de verkiezingen in 2018 gewijzigd. Om ook deze nieuwe bestuurders voldoende tijd te geven te komen tot een gefundeerde mening, vindt het aangekondigde tevredenheidsonderzoek niet in 2019, maar in 2020 plaats.

Duurzaamheid

In de begroting 2020 is dit breder getrokken dan de oorspronkelijke insteek van alleen CO₂-reductie, aangezien duurzaamheid een speerpunt is in het beleidsplan Organisatie. Het nieuwe resultaat voor 2019 is om een plan te maken waarin de ambities, resultaten en financiering op het gebied van duurzaamheid worden bepaald, welke we in het najaar in het dagelijks bestuur zullen presenteren.

Digitale dienstverlening

Eén van de speerpunten in het beleidsplan Organisatie is 100% digitale dienstverlening. Insteek is om te kijken hoe de inwoners van Fryslân nog beter gefaciliteerd kunnen worden bij het afnemen van producten en diensten van de veiligheidsregio. Hiervoor was in de begroting 2019 nog geen resultaat opgenomen. Het nieuwe resultaat is om hiervoor in 2019 een plan op te stellen die de ambities voor de komende jaren duidelijk maken. Startpunt voor dit plan zijn de uitkomsten van Berenschot (zie hieronder bij kwalitatieve toets ondersteunende diensten), waardoor dit plan aan het einde van 2019 zal worden opgeleverd.

Ondertussen is er een start gemaakt met de werving van personeel voor de inrichting van een zogenoemd gegevensstelsel. Deze is nodig om data te modelleren, beheersen en te combineren en te delen met externe data. Hiervoor is via de eerste begrotingswijziging van dit jaar incidenteel € 120.000 beschikbaar gesteld, vooruitlopend op de definitieve conclusies vanuit Berenschot.

Ontwikkelingen en risico's die kunnen leiden tot afwijkingen

Operatie Doorlichting Begroting

Begin 2019 heeft het algemeen bestuur de portefeuillehouder van Financiën opdracht gegeven voor een Operatie Doorlichting Begroting (voorheen Operatie Stofkam). De portefeuillehouder verwacht begin oktober de uitkomsten van de operatie te kunnen presenteren.

Stand van zaken overige resultaten

Effectiviteit ondersteuning

Dit resultaat is onderdeel van het onderzoek dat Berenschot doet op het gebied van de kwaliteit van de ondersteuning. Hieruit blijkt dat de tevredenheid over de bestaande dienstverlening van de ondersteunende diensten gemiddeld een 7,6 scoort. Dit is hoger dan de 7,4 van een jaar terug, maar minder hoog dan de beoogde 7,8.

Ondanks dat het gewenste resultaat niet is gehaald, zijn we tevreden met de groei. Desalniettemin voorzien we risico's voor de toekomst, en verwachten we door de afbouw van middelen binnen Bedrijfsvoering lagere scores in de toekomst. Naar aanleiding van het advies van Berenschot en de bestuurlijke besluitvorming die daarop volgt, bepalen we of de norm naar beneden bijgesteld dient te worden.

Arbeidsmarkt en formatie voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt

Binnen Veiligheidsregio Fryslân zijn op dit moment tien formatieplekken (van 25,5 uur) ingevuld door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Het beoogde doel is om aan het einde van het jaar 14 van deze formatieplekken te hebben. Hierbij kiezen we ervoor om geen extra formatie te organiseren, maar om bij iedere openvallende formatieplek te onderzoeken of mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt deze formatie (mogelijk deels) kunnen invullen. Dit brengt het risico met zich mee dat er niet voldoende passende formatie beschikbaar komt, en dat het doel daarmee niet wordt gerealiseerd. Daarnaast speelt het risico dat die afdelingen waar de functie zich goed leent voor deze invulling extra capaciteit vragen voor de coördinatie van deze formatie.

Betaaltermijn

De gemiddelde betaaltermijn voor facturen bedraagt 11 dagen. 90% van de facturen wordt binnen 21 dagen betaald. Het gewenste resultaat om 95% van de facturen binnen 21 dagen te betalen, lijkt ambitieus, maar blijft tot nu toe het streven.

Datalekken

Er zijn de eerste maanden van dit jaar geen datalekken bij de autoriteit gemeld.

6. Investeringskredieten

Investeringskredieten	Krediet 2019
Wifi	35.000
Reshuffling teams 1e & 2e etage HTW	30.000
Plan Gezonde voeding/ nieuwe pantry's	35.000
hardware incl. Office kazernes	37.275
Smartphones	120.000
Nieuwe werkplek	325.000
Infrastructuur	10.000
Audiovisuele middelen	24.000
Koppelingen	30.000
Werkplekmeubilair, bureaus en stoelen	340.000
AFAS-ontwikkelingen / e-HRM	50.000
Organisatie	1.036.275
JGZ, herinrichtingskosten	100.000
Roostersysteem invalpool	25.000
Laptops screeners	10.000
GGD	135.000
Verbouw diverse locaties	1.751.500
Grond	525.000
Nieuwbouw	2.832.850
Centrale inbraak- en brandalarmering	142.000
Redvoertuigen	1.590.390
Hulpverleningsvoertuigen	1.872.001
Tankautospuiten	4.227.000
Haakarmvoertuigen	601.695
Personeel/materiaalwagen	2.005.500
Dienstauto's	343.380
Persoonlijke beschermingsmiddelen	274.153
Overige diverse kavels	1.780.106
Brandweer	17.945.574
Totaal investeringskredieten	19.116.849

Toelichting

De uitputting van de investeringsbegroting zoals deze in de eerste begrotingswijziging 2019 is vastgesteld loopt conform begroting.

Reserves en voorzieningen

Voorzieningen				
	1-1-2019	Stortingen	Onttrekkingen	31-12-2019
Verplichtingen, verliezen, risico's				
Voorziening opgebouwde spaaruren	125.927		50.000	75.927
Voorziening sociaal plan SN1B	103.881		69.254	34.627
FLO	7.213.219	180.330	414.735	6.978.814
	7.443.027	180.330	533.989	7.089.368
Egalisatie van lasten				
Groot onderhoud Harlingertrekweg	111.764	41.300	78.655	74.409
Groot onderhoud brandweerkazernes	1.026.032	432.087	841.498	616.621
	1.137.796	473.387	920.153	691.030
Totaal voorzieningen	8.580.823	653.717	1.454.142	7.780.398

Reserves				
	1-1-2019	Stortingen	Onttrekkingen	31-12-2019
Algemene reserve				
Algemene reserve	-			-
Egalisatiereserve	2.253.754	1.874.000	1.915.000	2.212.754
	2.253.754	1.874.000	1.915.000	2.212.754
Bestemmingsreserves				
Jeugdgezondheidszorg 3.0	-	1.043.000	235.000	808.000
Rechtspositie	34.839		16.500	18.339
Gezondheidsmonitor	168.552	100.000	160.000	108.552
FLO	435.287	10.882		446.169
Uitwerkingskader Meldkamer	500.000			500.000
	1.138.678	1.153.882	411.500	1.881.060
Totaal eigen vermogen	3.392.432	3.027.882	2.326.500	4.093.814

Bijlage 1. Begroting inclusief begrotingswijzigingen

	primitieve begroting 2019			1e bestuurlijke wijziging 2019			saldo na 1e wijziging 2019		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma Gezondheid									
Pijler 1	12.777.190	140.947	12.636.243	726.029		726.029	13.503.219	140.947	13.362.272
Pijler 2	8.455.453	2.682.025	5.773.428			0	8.455.453	2.682.025	5.773.428
Pijler 3	1.022.946	572.456	450.490			0	1.022.946	572.456	450.490
Pijler 4	1.178.035	1.178.035	0			0	1.178.035	1.178.035	0
<i>Bijdrage programma Gezondheid</i>		18.800.161	-18.800.161			0	0	18.800.161	-18.800.161
Reservemutaties Gezondheid	100.000	160.000			726.029	-726.029	100.000	886.029	-786.029
Totaal programma GGD	23.533.624	23.533.624	0	726.029	726.029	0	24.259.653	24.259.653	0
Programma Crisisbeheersing									
Producten Crisisbeheersing	4.170.171	188.203	3.981.968	62.276		62.276	4.232.447	188.203	4.044.244
BDUR		2.726.868	-2.726.868			0	0	2.726.868	-2.726.868
<i>Bijdrage programma Crisis</i>		1.255.100	-1.255.100			0	0	1.255.100	-1.255.100
Reservemutaties Crisis			0		62.276	-62.276	0	62.276	-62.276
Totaal programma Crisis	4.170.171	4.170.171	0	62.276	62.276	0	4.232.447	4.232.447	0
Programma Brandweer									
Producten Brandweer	33.906.974	1.241.321	32.665.653	-31.054		-31.054	33.875.920	1.241.321	32.634.599
BDUR		5.064.183	-5.064.183			0	0	5.064.183	-5.064.183
<i>Bijdrage programma Brandweer</i>		27.601.470	-27.601.470			0	0	27.601.470	-27.601.470
Reservemutaties Brandweer			0		-31.054	31.054	0	-31.054	31.054
Totaal programma Brandweer	33.906.974	33.906.974	0	-31.054	-31.054	0	33.875.920	33.875.920	0
Programma Organisatie									
Producten Organisatie	12.321.725	183.347	12.138.378	349.750		349.750	12.671.475	183.347	12.488.128
Reservemutaties Organisatie		16.500	-16.500		349.750	-349.750	0	366.250	-366.250
<i>Bijdrage programma Organisatie</i>		12.121.878	-12.121.878			0	0	12.121.878	-12.121.878
Totaal programma Organisatie	12.321.725	12.321.725	0	349.750	349.750	0	12.671.475	12.671.475	0
Eindtotaal	73.932.494	73.932.494	0	1.107.000	1.107.000	0	75.039.495	75.039.495	0